

Nr 388.

Av herr **Andersson** i Lindome **m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 60, med förslag till förordning om fortsatt tillämpning av förordningen den 8 juni 1923 angående omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker.*

Den för årets riksdag framlagda statsverkspropositionen belyser klart det redan förut allmänt kända förhållandet, att det för statsregleringen för budgetåret 1933/1934 är en ofrånkomlig nödvändighet att tillföra statsverket ökade skatteintäkter av skilda slag. Olika förslag i sådant avseende hava även framlagts eller förebådats i statsverkspropositionen. Sålunda har statsrådet och chefen för finansdepartementet däri meddelat bland annat, att han ämnade framlägga förslag om en höjning av omsättnings-skatten å spritdrycker med 60 öre per liter, vilket förslag numera genom Kungl. Maj:ts proposition nr 60 förelagts riksdagen.

Skatten å sprit för konsumtionsändamål har hittills liksom övriga konsumtionsskatter varit rent kvantitativ, d. v. s. att skatten uttagits av den konsumerande allmänheten i direkt proportion till den förbrukade kvantiteten. Då det nu gäller för staten att genom en ökad beskattning, direkt eller indirekt eller genom ett anlitande av båda dessa vägar, balansera inkomster och utgifter för nästa budgetår, uppställer sig givetvis frågan, huruvida icke föreliggande budgetbrist lämpligen kan till någon del täckas genom ökad beskattning av spritkonsumtionen. Trots att en sådan åtgärd icke torde vara helt utan risk för en ökning av hembränningen och spritsmugglingen, synes dock denna fråga med hänsyn till det statsfinansiella läget böra besvaras jakande. Däremot synes det kunna starkt ifrågasättas, huruvida det är lämpligt att därvid bibehålla den hittills tillämpade beskattningsskatten och endast genomföra en skärpning av den ifråga om omsättningsskatten nu gällande skattesatsen, eller om man icke i stället bör välja en annan beskattningsform.

Vid bedömandet av denna fråga torde det vara nödvändigt att taga hänsyn till det förhållandet, att sprit inom stora delar av befolkningen faktiskt anses såsom en nödvändighetsvara lika väl som kaffe och andra konsumtionsvaror. Och denna uppfattning torde liksom spritförbrukningen finnas företrädd i lika stor utsträckning inom alla samhällsklasser. Med hänsyn härtill torde det icke vara lämpligt att låta beskattningen av en rimlig konsumtion av ifrågavarande art stiga utöver viss gräns, enär en sådan åtgärd helt säkert skulle kraftigt bidraga till en icke önskvärd utveckling av den illegala sprithandelen i vårt land. Särskilt med tanke på det stora antal personer i jämförelsevis svag ekonomisk ställning, som

åtnöja sig med en mycket måttlig spritkonsumtion, synes det dessutom vara synnerligen önskvärt, att man icke genom en högre beskattning än den för närvarande tillämpade försvårar eller omöjliggör en lojal åtkomst av en mindre kvantitet spritdrycker.

I stället för den av Kungl. Maj:t föreslagna formen för ökning av spritbeskattningen synes därför följande anordning vara att förorda. Innehavare av motbok, som berättigar till inköp av viss kvantitet spirituosa, skulle äga rätt att till ett pris, i vilket inräknats nu gällande omsättnings-skatt, inköpa halva den medgivna kvantiteten. Inköp därutöver intill den medgivna kvantiteten skulle stämpelbeläggas med visst belopp per liter. Stämpelavgiften skulle av köparen erläggas i samband med inköpet. Vid inköp å motbok med lägre inköpsrätt än 2 liter i månaden skulle dock alltid inköp intill 1 liter per månad vara fritt från dylik avgift. Inköp utöver den enligt motboken normalt medgivna kvantiteten, s. k. extra tilldelning, skulle stämpelbeläggas med högre belopp, förslagsvis det dubbla.

Till grund för det sålunda framlagda förslaget har icke enbart legat tanken att därigenom kunna tillföra statsverket ökade inkomster, utan förslaget har även i viss mån dikterats av nykterhets- och sparsamhetssynpunkter. Det förefaller nämligen troligt, att ett genomförande av förslaget skulle stimulera särskilt mindre bemedlade personer till en minskad förbrukning på grund av den ökade kostnaden för inköp i samma utsträckning som tidigare, utan att man dock inskränker på deras rätt att verkställa inköp intill den enligt motboken medgivna kvantiteten.

Ett försök har gjorts att verkställa en uppskattning av den inkomst genom stämpelförsäljning, som genom den här ifrågasatta anordningen skulle tillföras statsverket, ehuru denna uppskattning av naturliga skäl måste bli synnerligen osäker. Enligt den officiella statistiken över rusdrycksförsäljningen m. m. uppgick hela antalet motböcker för inköp av spirituosa den 31 december 1931 till 1,257,464 med följande fördelning efter inköpsrätt: 260,075 å 4 liter, 179,955 å 3 liter, 416,904 å 2 liter och 400,530 å mindre än 2 liter (i genomsnitt 0.9 liter), allt per månad. Om man räknar med den år 1931 gällande uttagsfrekvensen eller 92 procent, skulle den föreslagna stämpelbeläggningen av inköp inom ramen av nu gällande inköpsrätt, om stämpelavgiften sattes till 1 krona per liter, tillföra staten en inkomst å något över 12 miljoner kronor. För att den ökade statsinkomsten skall motsvara det av finansministern beräknade behovet, torde alltså stämpelavgiften böra sättas till ett något högre belopp per liter än 1 krona. Det synes emellertid lämpligen böra få ankomma på vederbörande utskott att härutinnan framkomma med förslag, vid vars utarbetande hän-syn givetvis bör tagas till det senaste årets spritkonsumtionsstatistik, vilken icke varit tillgänglig vid uppgörandet av denna motion.

Kungl. Maj:ts ifrågasvarande förslag innebär, att den ökade omsättnings-skatten å spritdrycker skall börja att tillämpas snarast möjligt redan under innevarande budgetår. Till det här framförda förslaget torde emellertid,

i det läge vari frågan för närvarande befinner sig, ställning böra tagas först i samband med behandlingen av Kungl. Maj:ts förslag i vad det avser nästkommande budgetår.

Under återopande av det anförda hemställes,

att riksdagen, med avslag å Kungl. Maj:ts proposition nr 60, i vad den avser ökad omsättningsskatt under budgetåret 1933/1934 å spritdrycker, som försäljas genom utminutering, måtte besluta, att stämpelavgift, på sätt i motionen föreslagits, skall uttagas vid dylik försäljning.

Stockholm den 26 januari 1933.

Linus Andersson,

Lindome.

T. V. Lundell.

Gust. Svedman.